

Sygn. akt II Ca 1678/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodnicząca: sędzia Agnieszka Śliwa

po rozpoznaniu 5 października 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej (...)

z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z 20 czerwca 2023 r.

sygn. akt I C 1579/22

I. prostuje zaskarżony wyrok w zakresie nazwy pozwanego w ten sposób, że w miejsce: (...) spółka akcyjna z siedzibą w W.” wpisuje: (...) Spółka Akcyjna (...) z siedzibą w W.”;

II. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda w punkcie 1. łączną kwotę 5.698,50 zł obniża do 5.198,50 zł, uchyla jego podpunkt b) i powództwo o zapłatę 500 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 3 lipca 2022 r. do dnia zapłaty oddala,

2) w punkcie 3. kosztami procesu obciąża powoda w 9%, a pozwanego w 91%, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu;

III. z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego zasądza od powoda na rzecz pozwanego 220 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego rozstrzygnięcia o kosztach do dnia zapłaty.

Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

Powód M. C. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. (...) z siedzibą w W. 5.560,84 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: od 5.060,84 zł od 29 lipca 2021 r. do dnia zapłaty i od 500 zł od 10 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu.

Nakazem zapłaty wydanym 26 września 2022 r. w postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od ww. nakazu, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Pismem z 6 marca 2023 r. powód rozszerzył pozew domagając się ostatecznie zasądzenia 5.698,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: od 5.198,50 zł od 29 lipca 2021 r. do dnia zapłaty i od 500 zł od 10 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, też w rozszerzonej części i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Sąd Rejonowy na podstawie art. 505¹§1 k.p.c. postanowił rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Wyrokiem z 20 czerwca 2023 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 1579/22, Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 5.698,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:
  - a) od 5.198,50 zł od 29 lipca 2021 r. do dnia zapłaty,
  - b) od 500 zł od 3 lipca 2022 r. do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił,
3. kosztami postępowania obciążył pozwanego, szczegółowe ich rozliczenie pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części,

tj. w punkcie 1. w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty ponad 5.198,50 zł, a w konsekwencji też co do punktu 3.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 6 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód wykazał zasadność dochodzonego roszczenia, podczas gdy okoliczność ta nie została wykazana,
- art. 361§1 k.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że zwrot kosztów prywatnej opinii rzeczoznawcy stanowi normlane następstwo zdarzenia komunikacyjnego z 14 czerwca 2021 r.,
- art. 824¹§1 k.c. poprzez przyjęcie, że powód wykazał wysokość szkody i w konsekwencji przyznanie na rzecz powoda odszkodowania przekraczającego wysokość szkody,

2) naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że powód udowodnił fakty mające wpływ na wysokość zasądzonych odszkodowań, w sytuacji gdy takowy dowód nie został przeprowadzony,
- art. 233§1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, wybiórczej oceny materiału dowodowego polegającej na błędnym przyjęciu, że w okolicznościach sprawy zasadnym był zwrot kosztów prywatnej opinii rzeczoznawcy, podczas gdy materiał dowodowy nie uzasadniał, aby powód mógł skutecznie domagać się zwrotu kosztów z tego tytułu.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa także co do 500 zł z tytułu zwrotu kosztów sporządzenia prywatnej opinii rzeczoznawcy, ewentualnie o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Rejonowemu, a nadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w obu instancjach wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W **odpowiedzi na apelację** powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na podstawie art. 350§1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy sprostował zaskarżony wyrok w zakresie nazwy strony pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się zasadna.

Należy zaznaczyć, że obecnie, na etapie postępowania odwoławczego, spornym pozostawało, czy w okolicznościach sprawy powodowi należy jest zwrot kosztów sporządzenia na jego zlecenie ekspertyzy prywatnej odnośnie kosztów naprawy pojazdu.

Rację należy przyznać apelującemu, że zasądzając odszkodowanie obejmujące koszt sporządzenia ww. ekspertyzy Sąd Rejonowy w okolicznościach niniejszej sprawy naruszył art. 361§1 k.c.

Co prawda co do zasady nabywcy - w drodze przelewu - wierzytelności o odszkodowanie za szkodę komunikacyjną przysługuje od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zwrot uzasadnionych kosztów ekspertyzy zleconej osobie trzeciej, jednakże tylko wtedy, gdy jej sporządzenie było w okolicznościach sprawy niezbędne do efektywnego dochodzenia odszkodowania. Nabywca wierzytelności poszkodowanego wobec ubezpieczyciela z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody komunikacyjne wstępuje w pozycję prawną cedenta (poszkodowanego), a zatem wydatki na ekspertyzę zleconą przez nabywcę osobie trzeciej na potrzeby dochodzenia nabytej wierzytelności mogą wejść w skład szkody spowodowanej wypadkiem komunikacyjnym i tym samym spowodować zwiększenie świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela wobec nabywcy wierzytelności, na takich samych zasadach, na jakich wydatki na ekspertyzę zleconą przez samego poszkodowanego mogą wejść w skład doznanej przez niego szkody i tym samym spowodować zwiększenie należnego mu odszkodowania od ubezpieczyciela. Wydatek na ekspertyzę powypadkową może spowodować zwiększenie szkody objętej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej zarówno wtedy, gdy ekspertyzę zlecił poszkodowany, jak i wtedy, gdy ekspertyzę zlecił nabywca roszczenia przysługującego poszkodowanemu wobec ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej, jednak tylko wówczas, gdy wydatek ten pozostawał ze zdarzeniem powodującym szkodę w normalnym związku przyczynowym, to jest przy spełnieniu wymagań art. 361 k.c. Jako kryterium oceny istnienia tego związku również należy mieć na względzie zasadność w okolicznościach sprawy zlecenia ekspertyzy osobie trzeciej, tj. celowość, niezbędność, konieczność, racjonalność, ekonomiczne uzasadnienie z punktu widzenia efektywnej realizacji roszczenia odszkodowawczego. Okoliczności miarodajne w tym względzie odnoszące się do osoby wierzyciela powinny być jednak przy ocenie w tym przypadku uwzględniane - inaczej niż w przypadku zlecenia ekspertyzy przez poszkodowanego - już w stosunku do nabywcy wierzytelności, dlatego że jeżeli zgodnie z treścią stosunku, z którego wynika przelana wierzytelność, doniosłe dla uprawnień wierzyciela w zakresie dochodzenia świadczenia są okoliczności dotyczące wierzyciela, to od chwili dojścia przelewu do skutku miarodajne są w tym zakresie co do zasady już okoliczności dotyczące osoby cesjonariusza jako aktualnego wierzyciela. W szczególności to, że cesjonariusz prowadzi działalność gospodarczą obejmującą nabywanie i dochodzenie roszczeń odszkodowawczych, choć nie wyklucza a limine możliwości dochodzenia przez niego od ubezpieczyciela równowartości kosztów zleconej ekspertyzy, to jednak w sposób istotny wpływa na ocenę przysługiwania mu takiej możliwości w poszczególnych przypadkach dochodzenia odszkodowania od ubezpieczyciela na podstawie nabytego od poszkodowanego roszczenia. Co więcej, niewątpliwie nie mogą być uznane za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i wejść w zakres odszkodowania ubezpieczeniowego wydatki na ekspertyzy zlecone przez

cesjonariusza osobie trzeciej, które służą ocenie opłacalności cesji, nawet gdyby były poniesione już po nabyciu wierzytelności od poszkodowanego. Istotny wpływ na ocenę celowości zlecenia ekspertyzy przez cesjonariusza osobie trzeciej i dopuszczalności objęcia kosztów tej ekspertyzy zakresem szkody w granicach określonych przez art. 361 § 2 k.c. może mieć więc też to, kiedy nastąpiło zlecenie ekspertyzy (zob. uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 29 maja 2019 r. III CZP 68/18).

Odnosząc niniejsze uwagi do okoliczności sprawy wskazać trzeba, że umknęło uwadze Sądu Rejonowego, że umowa przeniesienia wierzytelności zawarta 23 lutego 2022 r. między powodem jako nabywcą a Centrum (...) sp. z o.o. (która to spółka nabyła wcześniej wierzytelność od poszkodowanego T. K.) jako zbywcą obejmowała wszelkie wierzytelności w związku ze szkodą komunikacyjną z 14 czerwca 2021 r., w tym wierzytelność z tytułu kosztów sporządzenia – zleconej spółce (...) sp. z o.o. – prywatnej kalkulacji naprawy (§ 1 umowy cesji). Jednocześnie w oświadczeniu z 23 lutego 2022 r. Centrum (...) sp. z o.o. oświadczyło, że wypłacone odszkodowanie było rażąco niższe od kosztów niezbędnych do przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody, a przy tym zleciło firmie (...) sp. z o.o. wykonanie wyceny szkody w pojeździe. Wynika stąd, że zlecenie przez powoda sporządzenia kolejnej ekspertyzy rzeczoznawcy P. G. (...), sporządzonej 21 marca 2022 r. nie pozostawało w związku przyczynowym ze zdarzeniem powodującym szkodę. Skoro poprzedni wierzyciel Centrum (...) sp. z o.o. zleciło sporządzenie wyceny szkody, a jednocześnie przełało na powoda wierzytelność z tytułu kosztów jej sporządzenia, nie było żadnego uzasadnienia do zlecenia przez powoda sporządzania kolejnej ekspertyzy innemu podmiotowi. Zachowanie to było niecelowe, zbędne i nie miało ekonomicznego uzasadnienia, a przy tym sprzeciwiało się obowiązkowi współdziałania wierzyciela poprzez minimalizację szkody (art. 354§2 k.c.). Powód nie domagał się natomiast zwrotu kosztów ekspertyzy sporządzonej przez (...) sp. z o.o. na zlecenie Centrum (...) sp. z o.o., nie podał też, ani nie wykazał jaki był jej koszt.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda w punkcie 1. łączną kwotę 5.698,50 zł obniżył do 5.198,50 zł, uchylił jego podpunkt b) i powództwo o zapłatę 500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 lipca 2022 r. do dnia zapłaty oddalił.

Zmiana ta skutkowałą modyfikacją zawartego w punkcie 3. wyroku rozstrzygnięcia o kosztach procesu w I instancji. Na podstawie art. 100 k.p.c. kosztami tymi należało obciążyć powoda w 9% a pozwanego w 91%, stosownie do stopnia w jakim każda ze stron przegrała to postępowanie, pozostawiając referendarzowi sądowemu ich szczegółowe wyliczenie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądzając od powoda na rzecz pozwanego zwrot wynagrodzenia jego pełnomocnika w kwocie 120 zł (wynagrodzenie minimalne) i zwrot 100 zł opłaty od wniosku o uzasadnienie zaskarżonego wyroku, niezbędnego do wniesienia apelacji, obejmującego opłatę od apelacji (30 zł).

Agnieszka Śliwa